

Opinia MKK2 DR.51853.2024.76
z dn. 05.04.2024.

WOJEWODZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW
W WARSZAWIE
Delegatura w Radomiu
16-600 Radom, ul. Żeromskiego 53
40 763-92-14; tel 48 363-85-14

ZAKRES PRAC KONSERWATORSKICH I BADAWCZYCH

dla wystroju malarskiego ścian i sklepienia w kościele parafialnym
pw. św. Mikołaja w Wysokiej

RZYMSKOKATOLICZNA PARAFIA
p.w. św. Mikołaja
Wysoka 35, 26-500 Szydłowiec
tel. /fax 48 629-07-82
NIP 7991429178 REG. 040083294

ks. Mikołaj Giewek

Autor opracowania:

mgr Kacper Kacprzak

REVITAL ARTE
KACPER KACPRZAK

KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
DYPLOM UMK nr 1403/179/07/2015
99-150 Grabów ul. Reymonta 1
NIP 50 0085493 REGON 363413152
nr tel. 728 854 478

Kacper Kacprzak

Wysoka 2023

Zakres prac konserwatorskich i badawczych chroniony prawem autorskim

ZAKRES PRAC KONSERWATORSKICH I BADAWCZYCH

dla wystroju malarskiego ścian i sklepienia w kościele parafialnym
pw. św. Mikołaja w Wysokiej

Przedmiot opracowania:

Polichromie na sklepieniu i ścianach w prezbiterium i nawie, we wnętrzu kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja w Wysokiej

Lokalizacja: Kościół pw. św. Mikołaja w Wysokiej, Wysoka 35, 26-500 Szydłowiec

Zamawiający: Parafia rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Wysokiej, Wysoka 35, 26-500 Szydłowiec, reprezentowana przez ks. proboszcza Arkadiusza Bienka

Podstawa opracowania: oględziny obiektu *in situ* przeprowadzone w dn. 24 stycznia 2023 r. oraz 1 lutego 2023 r.

Cel opracowania: przedstawienie założeń i zakresu planowanych prac konserwatorskich i restauratorskich, niezbędnego do wydania opinii konserwatorskiej

Autor opracowania: mgr Kacper Kacprzak, dyplomowany konserwator i restaurator dzieł sztuki

I. IDENTYFIKACJA OBIEKTU

- Wystrój malarski ścian i sklepień obecnie jako część trwała zabytku nieruchomego znajdującego się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków.

RODZAJ historyczne i sakralne polichromie ścienne z motywami ornamentalnymi

TEMAT sceny historyczne, sceny sakralne - nowotestamentowe, medaliony z przedstawieniami Ewangelistów i świętych, herby Polski

AUTOR Tadeusz Lużyński

DATOWANIE II połowa XX w.

WŁAŚCICIEL/ UŻYTKOWNIK Parafia rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Wysokiej, Wysoka 35, 26-500 Szydłowiec, reprezentowana przez ks. proboszcza Arkadiusza Bieńka

II. ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Na podstawie obserwowanych zniszczeń i ich przyczyn proponuje się wykonanie zabiegów, które pozwolą na zahamowanie postępujących procesów destrukcyjnych oraz zniwelowanie ich efektów. Dla właściwego odbioru malowideł figuralnych i ornamentalnych oraz stanowiących ich tło monochromatycznych powierzchni ścian i stropów konieczne jest podjęcie prac, które umożliwią przywrócenie wnętrzu utraconych wartości estetycznych. W tym celu należy ustalić zakres planowanych prac konserwatorsko-restauratorskich oraz przyjąć dla tych prac odpowiedni program.

Dla prawidłowego przebiegu prac konserwatorsko – restauratorskich należy wykonać badania odkrywkowe, aby ustalić stratygrafię malowideł oraz ich pierwotną kolorystykę (w obrębie zarówno polichromii jak i monochromii), a także zakres ewentualnych przemalowań i ingerencji konserwatorskich. Warto w tym celu zastosować również badania nieniszczące, takie jak np. obserwację w świetle UV.

W celu prawidłowego ustalenia techniki i technologii malowideł należy wykonać laboratoryjne badania fizykochemiczne na próbkach pobranych z wcześniej wytypowanych miejsc z różnych partii malowideł.

Przed przystąpieniem do właściwych prac należy wykonać również dokładną analizę wszelkich spękań w obrębie ścian i stropów, aby właściwie dobrać skuteczną technikę i technologię zabiegów konserwatorskich.

III. ZAKRES PRAC KONSERWATORSKICH I BADAWCZYCH

Planowane prace konserwatorsko-restauratorskie należy przeprowadzić na całej powierzchni przedstawień figuralnych i ornamentalnych oraz ich monochromatycznego tła. Prace objąć powinny zatem ściany i strop w prezbiterium oraz ściany wraz ze stropem w nawie głównej.

Zakres prac w odpowiednich fragmentach polichromii uzależniony jest od ich techniki i technologii oraz stopnia i rodzaju zniszczeń.

Dla polichromii ścian i stropów w nawie oraz prezbiterium kościoła w Wysokiej przyjmuje się następujący zakres prac konserwatorskich i badawczych:

1. Analiza obiektu w świetle VIS rozproszonym i skośnym oraz w świetle UV.
2. Wykonanie badań odkrywkowych.
3. Wytypowanie miejsc do pobrania próbek oraz ich pobranie.
4. Przeprowadzenie analiz laboratoryjnych na pobranych próbkach oraz ich dokumentacja:
 - analizy metodami nieinwazyjnymi,
 - analizy metodami niszczącymi.
5. Przeprowadzenie dezynfekcji.
6. Wstępne oczyszczenie z luźnych zabrudzeń powierzchniowych.
7. Miejscowe zabezpieczenie najbardziej narażonych fragmentów odspojonej warstwy malarskiej.
8. Podklejenie i wzmocnienie odspojen i spękań w warstwie tynku. Dotyczy to również tynku na trzcinie znajdującego się na stropie.
9. Lokalne wzmocnienie i naprawy spękań w warstwie kamiennego podłoża ścian.
10. Miejscowe iniekcyjne podklejenie odspajającej się warstwy malarskiej.
11. Usunięcie przemalowań i wtórnych ingerencji konserwatorskich.
12. Doczyszczanie warstwy malarskiej polichromii i monochromatycznego tła.
13. Konsolidacja warstwy malarskiej partii polichromowanych – przedstawień figuralnych i ornamentalnych wraz z monochromatycznym tłem.
14. Usunięcie wtórnych uzupełnień w warstwie tynku.
15. Uzupełnienie ubytków w warstwie tynku.
16. Uzupełnienie ubytków w warstwie malarskiej partii polichromowanych ornamentów i przedstawień figuralnych.
17. Scalenie kolorystyczne monochromatycznego tła.

IV. ZALECENIA KONSERWATORSKIE

Przed przystąpieniem do planowanych prac konserwatorskich i restauratorskich należy wykonać badania konserwatorskie w celu ustalenia techniki i technologii malowideł oraz ustalenia zakresu wtórnych ingerencji.

Zarówno przed rozpoczęciem prac oraz badań, jak i w trakcie ich realizacji konieczne jest wykonywanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej ilustrującej stan zachowania malowideł przed konserwacją, przebieg prowadzonych prac oraz stan obiektu po ich zakończeniu. Oprócz dokumentacji fotograficznej należy wykonać również opracowanie opisowe z wykonanych prac oraz badań konserwatorskich.

Planowane prace konserwatorskie i badawcze przy opisywanych malowidłach powinny być wykonywane przez dyplomowanego konserwatora-restauratora dzieł sztuki, pod nadzorem właściwych służb konserwatorskich (Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie Delegatura w Radomiu).

Sprawy dyskusyjne związane z pracami przy obiekcie należy na bieżąco konsultować z właścicielem obiektu oraz z przedstawicielami służb konserwatorskich.

DEVITAL ARTE
JACPER KACPRZAK
KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
BYTOM DZIAK nr 1400/179097/2015
29-150 Grabów ul. Reymonta 2
NIP 507005493 REGON 143113151
nr tel. 328 554 472

